הלכה · משנה תורה · מפרשים · השגות הראב״ד · ספר טהרה

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות מקואות

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

השגות הראב"ד על משנה תורה, הלכות מקואות

רבנו אברהם ב"ר דוד [הראב"ד] מפושקיירה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/השגות-הראבד-על-משנה-תורה-הלכות-מקואות/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ד 4
הלכה ו 4
פרק ב 4
הלכה טו 4
הלכה יז 4
הלכה כ 5
הלכה כב 5
פרק ג 5
הלכה יב 5
הלכה יט 5
הלכה כ 5
פרק ה 6
הלכה ט 6
פרק ו 6
הלכה ד 6
פרק ז 6
הלכה ט 6
הלכה יב 6
פרק ח 7
הלכה ז 7
פרק ט 7
הלכה א 7
הלכה יא 7
פרק י 7
הלכה ו 7
הלכה ז 7
פרק יא 8
הלכה ג 8
הלכה ז 8
הלכה ח 8

פרק א

הלכה ד

אלא הכלים האמורים בתורה. א"א הרבה דברים ועדיין לא השלים שהכלים האמורים בתורה לא נתפרשו לענין משכב ומושב אלא כל הראוי למשכב מטמא במדרס ואם מטמא לא יטהר בטבילה כשאר טמאים והלא לא נאמרה שבירה אלא בכלי חרס אבל היה לו לומר שלא נתנה תורה טבילה בין למדרס בין לשאר טומאות אלא לכלים או לאריג שהרי בטומאת הזב כתיב וכל כלי עץ ישטף במים וכן במת בפרשת מדין וכן בשרצים ובכולן כלים כתיב הילכך פשוטי כלי העץ הראויים למדרסות ונתרבו לשאר טומאות מקל וחומר מפכים קטנים כיון שנתרבו לטומאה נתרבו לטהרה דון מינה ומינה אי נמי פשוטי כלי עץ הראויים למדרסות אין צריך להביאם מקל וחומר אלא מגופא דקרא דכלי חרס אשר יגע בו הזב ישבר וכל כלי עץ ישטף במים אלמא מקבל טומאה כל שהוא כלי בטומאת הזב ואפילו במגעו מיהו מדכתיב בהדי משכב ומושב בעינן שיהא ראוי למדרס אבל מפץ שאינו כלי אתי מקל וחומר לטומאה אבל לטהרת מים לית ליה שאינו כלי שהרי למדרסות טהרתן במים שהרי הן בכלל וכל כלי עץ ישטף במים אבל מפץ שאינו כלי ולא בגד ולא מעשה עזים לא בא לכלל זה זה טעם העיקר:

הלכה ו

ובעל קרי טובל והולך כל היום כולו מתחלת הלילה. א"א וכן לטמא שרץ ולכל הטמאים שאין טעונין ספירת שבעה נקיים שהרי אף בטומאת מת שנינו טבל את האזוב ביום והזה בלילה או שטבל בלילה והזה ביום פסול אבל הוא עצמו טובל בלילה ומזה ביום:

פרק ב

הלכה טו

ויראה לי ששערו עד שיש בראשן שיער. א"א כדברי הגאונים הוא העיקר:

הלכה יז

אם באותו היום שחפפה. א"א הא קי"ל כלישנא בתרא דאמר אם סמוך לחפיפה טבלה אינה צריכה לא לחוף ולא לטבול ואם לאו צריכה לחוף ולטבול ומ"ש הוא אינו כלום דאפילו לא בעינן סמוך לכתחלה השתא דאשתכח ריעותא חיישינן אלא אם כן סמוך לחפיפה טבלה:

הלכה כ

מפני שהדם נקפה כגלד שעל המכה. א"א זה שיבוש שהרי שנינו גלד שעל המכה אינו חוצץ ועוד ג' ימים למה הלא דבר הנראה לעינים הוא אם הגליד אם לא הגליד שלא אמרו במחט ג' ימים אלא לפי שאינו נראה לעינים ואין הדבר ברור אלא עד ג' ימים אבל כאן שנראה הולכין אחר הראייה ואולי למד שריטות מריבדא דכוסילתא דאמרי עד תלתא יומי לא חייצי וכו' ומאן לימא לן שהשריטות דומה לריבדא שמושך הדם וכל ג' ימים שופע דם אבל שריטה אחרת בתוך ג' ימים מגליד וחוצץ ודוקא חוץ למכה אבל ע"ג מכה אינו מקפיד:

הלכה כב

וחוצץ בגר בשעת טבילה. א"א אף זה תמה גר למה הקישו לטבילת טהרות:

פרק ג

הלכה יב

נכנסים בכולו היה בו מקום. א"א זה עשה תחת שראה במשנה הטבילו כדרכו בלא זרבובית עד שיטהו על צדו לא ידע מהו זה ושם לו פתרון לפי שכלו ואנו כבר הסכמנו עליו והעמדנו על מה שראינו בויק"ר (פ"ה) השותים במזרקי יין זרבוביות והוא קנישקנין והכלי שאין לו אלא נקב אחד אין המים נכנסין בכולו מפני הרוח וכשיש בו קנה פתוח מן הצד נכנסין בו:

הלכה יט

כלי שתוכו טהור. א"א נשתבש בשמעתא דזבחים פרק כל הזבחים דלא איתמרא הא מילתא אלא לרבי יהודה אבל רבנן אפילו טמא ממש סגי ליה לדבריהם ביין לבן וחלב ובין אדום בעינן שידהו מראיו לדברי הכל:

הלכה כ

והיה הטיט שוקע. א"א לישנא דתוספתא אם היו מים שוקעין בטיט והטבילו טהור כלומר שהטיט אינו עב:

פרק ה

הלכה ט

ופסולין להקוות עליהן. א"א זה שיבוש אלא כשרים להקוות עליהן ולענין חלה ותרומה יש מחלוקת בנוסחא ומסתברא כאותה שיש בה ה"ז פסול לחלה לתרומה ולידים עד שירבו או עד שישטופו ולעולם כשרים להקוות עליהם:

פרק ו

הלכה ד

ועשאהו מקוה ה"ז כשר. א"א דבר זה אינו מחוור להטביל בתוכו אלא שאין המים היוצאים ממנו פוסלים את המקוה אבל להטביל בתוכו עד שיהו המים שבתוכו מעורבים עם המקוה בנקב שהוא כשפופרת הנוד ר"י אומר בכלי גדול ד' טפחים ובקטן ברובו הרי ר"י שהוא מחמיר בהטבלה בתוך כלי ורבנן מיהא כשפופרת הנוד בעו ואע"פ שהשידה והתיבה בכלי שניקב בכדי טהרתו הוא ועוד איך אפשר שלא יהא בקרקעיתו ודפנו חרס הראוי לקבל טומאה על ידי יחודו להשתמש בו ונמצאת טבילה זו בכלים:

פרק ז

הלכה ט

לא עלתה לו טבילה. א"א בתוספתא הטובל בין במקום היין בין במקום המים כאילו לא טבל ובשאין בו מראה מים מ' סאה קאמר אבל אם יש בו מ' סאה מראה מים טובל במקום המים:

הלכה יב

מחמת משקה אחר. א"א מצאתי בתוספתא מקוה שאין בו מים מ' סאה ונפל לתוכו יין ונשתנו מראיו אינו נפסל בשלשה לוגין ולא עוד אלא אפילו חזרו מראיו לכמות שהיו כשר פי' כיון שחזר למראה יין הרי הוא כאילו כולו יין ושוב אינו נפסל בשלשה לוגין מים נפקא מינה שאם חזרו למראה מים כשר ולא עוד אלא שהיין עולה לו למ' סאה מתוך שהמים שחזרו יין מטהר אף היין שנפל בהם מיטהר עמהם שזה מושך את זה וזה מושך את זה כך נ"ל ולפי שהיתה לי בחידוש כתבתיה ופירשתיה:

פרק ח

הלכה ז

פוסלין את המקוה. א"א בתוספתא ואם היה הסילון כפוף כל שהוא פוסל וקשיא לי שהרי אמרו במשנה הכלים הטהורים שבכלי חרס הסילונות אע"פ שהם כפופים ואע"פ שמקבלים ואולי אע"פ שהן טהורין לעצמן מ"מ כיון שבני קבלה הם ומקבלין פסולין למקוה מידי דהוה אכלי גללים וכיוצא בהן מפני שיש עליהן תורת כלי קיבול:

פרק ט

הלכה א

הואיל ואינן מתטמאין. א"א כבר כתבתי עליהן בהלכות טומאת אוכלין פרק ט"ו מה שנראה לי בדברים הללו:

והוא שיטול מהם בכלי. א"א ואם אינן שאובין אף על פי שאין בהם ארבעים סאה מטבילין בהם במחובר ואיתא להא מילתא בחולין:

הלכה יא

מעיין שהיו אמות קטנות. א"א זהו שמושך כנדל:

הרי הן כמעיין לכל דבר. א"א תוספתא ואינו מטהר בזוחלין אלא עד מקום שהיה יכול להלך בתחילתו:

פרק י

הלכה ו

הרי זה טהור. א"א ואם היה אב הטומאה מדברי סופרים ספיקו טמא:

הלכה ז

הראשונות תלויות והשניות ישרפו. א"א לא ידעתי טעם לזה ואולי מפני שנגעו זה בזה ונראה כמו שהם אחד למי שרואה אותם יחד והרי שיש בהם שתי טומאות אחת קלה ואחת חמורה אלא שקשה לי כל שכן שהראשונות היה להן לשרוף מזה הטעם אבל עוד יש לומר הראשונות כבר נודע ספיקן והם תלויות ועומדות בספק טומאתן אבל השניות שטהרו אותם ואח"כ נגעו באלו שטמאות הרי הם כטהורות שנגעו בראשון שהוא נשרף שלא לחלוק במגע שני בראשון וכן בבא שנייה:

פרק יא

הלכה ג

הנוטל שתי ידיו לתרומה. א"א ואף לחולין צריך להפסיק מאותו הטעם ירושלמי מה הוא צריך להפסיק נוטל וחוזר ונוטל מאותו רביעית עצמו:

הלכה ז

על מקצת שנטל בתחילה טופח. א"א טעה בזה שהלכה כרבי יוסי שחולק עם ר"מ שאין מוסיפין על הראשונים אבל צריך שיהא שם רביעית ואין טופח להטפיח מועיל בזה לפי שאין שם שיעור נטילה ואולי קבע הלכה כרבי [מאיר] דתוספתא מפני ששנאו סתם במשנה ולדעת ר' מאיר אין צורך שיהא רביעית לאחרון שבהם:

אבל במים שניים נוטל מקצת ידיו. א"א טעה אף בזה והמשנה הטעהו לפי שראה במשנה מוסיפין על השניים ואין מוסיפין על הראשונים ומפרש בתוספתא כיצד נטל את הראשונים ושפשף ונטל את השניים ולא הגיעו עד הפרק הרי זה מוסיף עליהם הוא סבר אע"פ שנגבו באמצע וטעה שאין נטילת היד לחצאין כלל ואפילו לרבי מאיר דאמר שאין צריך לרביעית בסוף מ"מ צריך שלא תהא שם הפסקת נגוב באמצע:

הלכה ח

אבל מים שניים יש לשנים ליטול. א"א כל זה כתב בשיבוש כי מחצי לוג אפילו בראשונים נוטלין לשלשה ולארבעה בלא תוספת אבל מלוג ולמעלה נוטלין אפילו מאה בתוספת וכן הוא סדר המשנה: